

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sorára 6 kr.	
Négyezer minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetésekkel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket felvesznek:	
Értesben: Oppelik Alajos (Vollzeile 22)	
Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11)	
Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-ter 9 sz.)	
Nyilvántartási díjak:	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Előfizetési fölhívás!

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

hatodik évnegyedére.

Midőn a közelgő új évnegyed küszöbén az előfizetések megújítására kérjük föl t. olvasóinkat: talán minden dicsekvés nélkül hivatkozhatunk multunkra.

Mi a józan haladás hívei számára kívántunk független közeget teremteni, az erdélyi részeken, különös tekintettel ez ország rész sajátos viszonyaira, szükségleteire.

Komoly törekvésünk mennyire közelítette meg az előttünk álló magasztos célt; a kiadó áldozatkészsége mennyire segítette a sikert; széles körű összeköttetések, elismert kezekből nyert irány-
ezikkek, önálló tárczánk és közgazdasági rovatunk, eredeti távirataink, sat. mennyire elégitették ki a méltányos követeléseket: mindennek megítélése a t. közönség áll. S mi hisszük, hogy e mozgalmasság időkben, midőn a közelgő választások által a haza boldogsága, nyugodt fejlődése, vagy hosszú időre való ismételt visszahanyatlása forog kockán, a biztos, következetes haladás hívei nem vonják meg támogatásukat a *Deák-párt* e *kölönyétől*, mely részéről mindent megtesz, hogy továbbra is kiérdemelje az iránta eddig nyilvánult, mindig fokozódó érdeket, pártolást.

Isten és saját buzgalmunk segítse pártunkat jövőre is nehéz, de áldásos munkájában!

Kolozsvár, mártz. 23.

Szász Béla,
felelős szerkesztő.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiék:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Pártfegyverek.

(Sz.) Valóban, a kilátások, melyekkel a jövő követelések elé nézhetünk, elég szomorúak.

A magyar régi átka: a visszavonás, a minoritás terrorizmusává fajulva, épen onnan vette kiindulását, honnan a nemzet joggal várhatja vala épen ellenkezőjét: az államférfiúi bölcseséget, a higgadsággal párosulva, az elvek nemes harcának kohából kikerült igazságot, a haza javára, a közjólét fejlesztésére munkálva.

S esoda-é, ha a szégyenletes comoedia, melyet az üresfejűség Európa gunyhobotája közt inscenizoz a nemzet első csarnokában, hullámgyűrűt szétterjeszt az egész házára, s ha e hullámgyűrűk minél alantibb rétegeibe ütözkönek a népek: annál salakosabb, mocskosabb habfodrokat vetnek?

A mi az országházban, „parlamentaris formában” a jogok teladása-képen hangzik, azt a tordai csöcselék a békés utazók insul-tálásának nyelvére fordítja le. A mit — ha jól emlékszünk — Majoros uram a rostrumról a „g'schäftelés” salon-kifejezésével vág (a provocat bizonyítással adós maradván) a miniszterelnök szemébe, azt a Magyar Polgár — ekeket hasogató érdemeinek méltóságteljes tudatában — a maga Kauderwälschén úgy adja, hogy gr. Mikó Imrét — pártkülönség nélkül minden jobb érzelmi botránykozására — guny, kisebbités tárgyává igyekszik tenni, habár eredmény nélkül is, de itt a szándék s a tettegyazon itélet alá esik.

És esoda-é, ha a tordai, vincei vagy vásárhelyi kocsmá-hősök a magok módja szerint értelmezik a „szabadság” fogalmát, midőn egyedül s még hozzá poharozás közben tanulmányozott oraculumuk ily példával halad előttük?

Vagy „elvek” harcának lehet-é nevezni azt, midőn ama lap a komoly discussiótól (igaz nem ok nélkül) tartozkodván, a helyett az „egyénekben” kíván(na) megbélyegezni egy pártot, a mely ahoz az ország ez idő szerént törvényesen kifejezett többségét képezi.

Előrántja Görgei nevét s egész maliciával szélnék ereszt az alapítalán ráfogást, hogy az itteni jobboldal őt kívánja követjelöltül felléptetni.

Kegyesen megemlékezik gr. Mikó Imréről s perfid számítással nyomban rá azt ujságolja, hogy a muszkavezetés történetét most írja Jakab Elek (ki, köztudomásúlag, éveken keresztül ette gr. Mikó Imre kenyérét.)

Czigánykerekét vet gr. Péchy Manó előtt s egyetlen vicceket farag a társadalmi tudományok egyik elismert tekintélyére, Berde Áronra, kit bivalai közé utasít.

És így tovább.

Pedig ez még csak a kezdet, a minek, hogy milyen lesz a folytatása és a vége: mindenki igen könnyen kiszámíthatja a tíz ujján.

Ezek az odaát használt pártfegyverek, — sőt vannak még olyanabbak is.

Tegnap már megemlékeztünk egy falragaszról, mely ösmertelen kezek által vasárnap reggelre az utcaszögletekre kifüggesztetett s melyen „gr. Mikó Imrét és Görgei Arthurt” „a kolozsvári kormánypárt” nevében éljenzi meg valami nagy vitéz, ki egész hősiessé alárcz mögé buvik, s a „szembe-szem” támadás helyett hátulról próbál sárral dobálózni.

Hogy mit tartunk az oly politikai morálról, melynek ily pártfegyverek is jók: bátran merjük akár a higgadt ellenzékiek ítélete alá is bocsátani.

A falragaszon, a fennálló szabályok ellenére, nem volt megjegyezve a nyomda, honnan e jellemző okmány kikerült, mint halljuk azonban, a hatóság eddigi vizsgálata azt már kideríté, hogy a gyönyörűséges „pártfegyver” abban a nyomdában készült, melyet a kath. comissió jónak látott — más vállalkozók visszautasításával — Papp Miklósnak, a Ma yar Polgár szerkesztőjének, adni ki haszonbérbe, oly árért, melyet pusztán maga az épület is könnyen behajt, mint ezt szakemberek szeltében beszélük.

A vizsgálat a falragasz ügyében az illetékes forum előtt folyván, nem tartjuk ildomosnak, hogy a sajtó véleményt nyilvánítson a dolog ez ágáról: a hatóság bizonyosan tudni fogja a maga kötelességét, — de annyiaval inkább kötelessége a sajtónak fölhívni a közvélemény itéletét a mindenki előtt nyíltan fekvő tény iránt, hogy már most, hónapokkal a választások előtt, akadnak oly lelketlenek, kik a tömeg szenvedélyét igyekeznek fölkelteni, s az értelem, az intelligencia és moral feygye-reivel küzdeni nem bírván, a gyanusítás, rágalom és cselvetés eszközeit használják s azt is alárcz mögül.

Valóban: az alkotmányosság elveiről szerzett meggyőződés kemény próbára tétetik napjainkban, e szerencsétlen házában, hol a nemzetiségi agitatio a parlamenti botrányok, a személyes insulatio, a névtelen gyanusítások és a köpeny alól intézett támadások vannak napi renden, mint pártfegyverek.

S a legszomorubb dolog az, hogy hasznot mindezekből egy hús — a reactio!

Kolozsvár, ápril 9. 1872.

(L—t.) Hogy a mi hazafias és „loyalis” kormányképes ellenzékünk a magásta veremből minden töle kitelhető módon igyekszik szabadulni: untig volt hangsúlyozva, de, hogy a jobboldal nem hagyta magát felszínre hozott esetlen fogások által törbe ejtetni: az is természetes.

Az országos ölelkezés, melyet a szélső és középbal hathatós elérzékenyedés közt producalt mart. 10-dikén, megkapta a maga correctiváját Csernátöny fölszólalásában a Kossuthnak küldendő távirat ellen, a drága és rozsz banqueten, s még inkább Ghyczy hatalmas beszédében, melylyel mind a nemzetiségi képviselőknek, mind a szélső baloldali suffrage universelleistáknak kiáltó apage satanas-t mondott. Hogy aztán szavaik és tetteik közt oly óriási köz esik — annak valóban nem ök, hanem logikájuk és a szerencsétlen párt-constellatiok az okai.

Szintoly kiáltó a dilemma, a melybe magát a szélső baloldallal szövetekezett középbal keverte, — midőn egyfelől abból kívánnak politikai tőkét kovácsolni, hogy a parlament működését meggátolják, de viszont az iránt is érdemeket akarnak szerezni maguknak, hogy ök azok még is, a kik a reform-törvényeket indítványozzák, megszavazzák, érvényre jut-tatják. —

Bizony, valóságos ezermesterek ezek a mi igen mélyen tisztelt ellenzéki notabilitásaink. A csepü rágó, ki hideget is, meleget is fúj egyetlen szuszra, csupa kontár hozzájuk képest, kik azt is kiviszik, hogy a parlament semmit se végezzen s még is végezzen egy csomó jót, de ez már aztán mind az ő érdemük le-gyen —

Hanem, szerencsére, a Deák —, vagy — ha úgy tetszik — kormánypárt sem esett épen a feje lágyára.

Önök hallatlan cinizmussal lehetlen-né teszik, hogy a ház többsége által megállapított napirend érvényre jusson? A kormány-párt nem engedi, hogy felforgat-tassék.

Szathmáry Károly ur indítványozza, hogy a kolozsvári-egyetem soron kívül tárgyalassék? A kormánypárt leszavazza ez indítványt, de a minister-tanács egy-szersmind elhatározza, hogy az egyetem rendeleti uton, a ministerium felelősségére még is fölállíttassék, — s megváltik fogé a jövő parlamentben hang emelkedni e, tagadhatlanul a parlamentarismus formáinak meg nem felelő, intézkedés ellen?

Jókai Mór a fővárosok rendezését a megállapított napirend fölforgatásával kívánja elintézni; a kormánypárt természetesen tartja magát a ház határozatához, de meglátjuk: kik lesznek azok a bátrak az ellenzék részéről, kik meg fogják gátolni a kormányt, az en bloc elfogadás indítványának megtételekor?

Vukovich Sebő és Tisza Kálmán is-mételve megkisértik, hogy zavart idézzenek elő a kormánypárt compact soraiban az alvidéki árvíz-sújtott terület érdekében tett indítványukkal, — de midőn a kormánynök bejelenti a háznak, hogy a kormány minden utasítás nélkül meg-tett minden töle telhetőt, saját felelőssé-gére, a sujtott vidék segélyezésére s jö-vőre is ismerni fogja kötelességét: Tisza Kálmán föntarja magának, hogy két na-pig gondolkozzék a fölött, ha vajjon ne bélyegezze-é „államcsinynak”, „merénylet-

nek” azt, a mire ő akarta — igaz egy kissé későn — utasítani a kormányt. S értsük meg jól, utasítani a kormányt arra, a minek végrehajtására a parlamen-taris formák között csak is a törvényho-zásnak és a kormánynak, együttesen van joga, tehát önhatalmaskodásra, absolutis-musra; az a Tisza Kálmán, a ki annyiszor mennydörgött a ministeri omnipoten-tia ellen s a ki most, mint kormány-képes párt-vezér, oly visszas helyzetbe engedte magát sodortatni, hogy a nép-szerűségnek, a magára és pártjára halmozott méltó odium elhárításának kedvéért kénytelen teljhatalom gyakorlására nógat-ni azt a kormányt, melyet ő maga s pártja akárhányszor vádolt absolutisticus hajlamokkal!!

Fennen hirdetik, hogy a felelőssé-get készek elvállalni az országházban most történőért s mégis! mennyi mesterkelt erőlködés, hogy a kényszerhelyzetből ki-szabadulhassanak.

A vádolt, gyanusított és annyit ócsá-rolt kormány pedig — bár fájó szívvvel, de teljes nyugalommal nézi őket az ör-vény felé rohantokban; megteszi maga szántából kötelességét, — de azt ugyan hiában várják töle, hogy ő szabadítsa ki az ellenzéket a kelepcéből, melyet ez készített magának!

Oroszország jelene.

— A „North British Review” után. —

(Vége.)

(M. A.) A lengyel fölkelők elleni véres harc alatt minden oroszországi párt egyesült a nemzetiségnek kizárólagos érzetében. A bizonytalan „nemzeti” eszme átengedé helyét a politikainak; az erőszakos russificálás, melyet előbb csak némelyik centralisáló czár üzött, a nemzeti politika fő törvénye, a „summa rei-publicae salus” lön, s hogy sikeresen elérhes-se célját, az államfő absolut jogának ismét megújított imádásával köttetett össze. És ezen absolut hatalom egy nemét az ál „democrat missio”-nak hajtá végre, midőn a kiváltságolt és birtokos osztály elnyomására a parasztok-kal, a földmives elemmel szövetekezett, s Lengyelország eltiprása után ott, Lithvániában, Kis-Oroszországban, a balti tartományok- és Fin-landban ezen elem segélyével üzte — a „rus-sificálás” céljából — a tervszerű kipusztítást, a legállatias despotismust.

E politikának érvényesítésére alkalmas eszközül szolgáltak az érintett pseudo-liberalismus szellemi szülői, a panszlavisták. Ezek határo-zott elvekből indultak ki; céljuk az orosz elem teljes elkülönzése a többi Európától; megvetéssel szólnak Nagy Péter európai reform-jairól, s az „uj aera” intézkedései közül csak is a rabsszolgák emancipatioját helyeslik, de nem a kor követelményeinek tett engedmény gyanánt, hanem mint büntetését az orosz há-gyományok iránt kicsinyléssel viseltető nemes-ségnek, s mint első lépést a személyes örö-kölhető tulajdonjognak általok óhajtott végé-hez. A magasb műveltség elleni gyűlöletök folytonos növekedését biztosítja számuknak. E párt a földbirtok politikai jogait a legeseké-lyebb mértékre akarja leszállítani — mert a birtok eszméjében csak az egyén folytonos ér-tékesökkenését látja —, s a kormány hason irányu törekvéseit saját politikai eszményéhez való közeledésnek tekinti. Általában az orosz politikai pártok, a czári autocratia feltétlen imádása mellett, egyetértének abban, hogy min-denik a fennálló intézmények szétrombolására tör, a népszellemre bízva a romokból új épület eme-lését; de a nagy városokban e „népszellem” mindaddig nem alkotott egyebet fantasticus politikai elméleteknél, míg a köznép a rab-szolgá emancipatio óta sem képességet, sem vágyat nem tanusít a nyert szabadság értéke-sítésére.

Európa kevés figyelemmel kísérté az át-alakulást, melyen Oroszország az utolsó évek

alatt keresztülment. A lengyel felkelés rossz időben jött, s később social communistus irány-latai által visszariasztotta magától a mivel osztályokat. Lengyelország s a balti tartományok panaszaik kikerülték a közfigyelmet, mely az 1866-i háborúval s annak következményeivel foglalkozott. A legkevésbé sem gondoltak arra, hogy a modern Oroszország jóval inkább s közvetlenebbül, mint a régi, vész Európa társadalma- s alkotmányaira névze.

Vessünk a birodalom külpolitikájára is egy pillantást. A pétervári cabinet soha sem vonakodott annak kijelentésétől, hogy a párisi békében egy régebbi igényét se adta fel; Gortsakoff már 1856. sept. 2-án koronázási köriratában hangsúlyozá, hogy a krimi hadjárat megszabadította Oroszországot az európai egyensúly iránti minden kötelezettségtől, s visszaadta neki a szabadságot, hogy csak az orosz érdekek előmozdításáról gondoskodjék. Mindenki tudja, hogy Nagy Péter végrendelete pusztá történelmi rege, s a valóságban soha sem létezett. De a benne foglalt eszme ennek dacára is csak a valóságnak felel meg. S míg Oroszország hetven millió népességgel az európai-ázsiai határt uralja fogja, ama végrendelet hü kinyomata lesz a cári birodalom s Európa politikai rendszere közti kölcsönhatásnak. A krimi hadjárat azonban arról győzte meg Oroszországot, hogy a porta közvetlen megtámadása összeütközést idézne elő a „nyugateurópai coalitio“ tulnyomó katonai erővel. Bő kárpótlást nyújtott ezért a törökországi s illyriai szlávok rokonszenve, kikkel elhitették, hogy „ha nem is győzhetetlen a császár, de érettek ontotta vérét Oroszország, mialatt elnyomásukra egész Európa egyesült, s hogy megszabadításukhoz az oroszokban nem az akarat, hanem csak az erő hiányzott, s hogy Európa csak azért nyult fegyverhez, miszerint ők tovább is a török uralom alá kényszerítettessenek.“ Gortsakoff 1869-i memorandumának e tételei eléggé bizonyítják, hogy Oroszország egy pillanatra sem veszté el szemei elől törekvéseinek célját. Látszólagos visszahúzóda csak azért történt, hogy ügynökei zavartalanul működhesseken nem csak Török hanem Osztrák-Magyarország szlávjai közt is. Az orosz külpolitika vezetői nem barátai a rohamosság-nak, s nyugodtan tudják bevárni az alkalmas időt.

Hogy a nyugateurópai szomszédállamok féltékenységet elaltassa, a krimi hadjárat óta Oroszország szinleg visszavonult Európától, s csak ázsiai ügyeire látszott figyelmet fordítani. Agensei mindenfelé elterjeszték a nézetet, hogy Oroszország polgáriassító missiót teljesít Közép-ázsiaiában, s erre látszottak mutatni az általa nagy mérvben megjavított közlekedési eszközök is. Követve ezeknek irányát, látni fogunk azonban két fő vonalat, melyek végei egymás felé hajlanak s a közbelső földterületet körül fogva, szintén hódítási hajlamokat árulnak el. Általában minden oda mutat, hogy Középázsia-ban való kiterjeszkedését Oroszország politikai szervezkedése fontos előfeltételének tekintí. Ha az európai szerepléstől visszahúzóda komoly elhatározásnak volna kifolyása, Nyugateurópa könnyöven tekinthetne ezen ázsiai terjeszkedésre. De a visszahúzóda politikája csak külső takaró, s a szomszédos államok feloszlására irányult törekvés rejlik mögötte. A byzanti császárság visszaállítása a végcél, s ezt csak Oroszország fősege alatt létesítendő szláv confederatio által vélik elérhetőnek.

Az agitatók hivatalosan bevallott gyű-

pontját a magyar-osztrák monarchia képezi. F a d e j f f orosz tábornok a „keleti kérdés“-ről irt híres rópiratában nyíltan kimondja, hogy a monarchia feloszlásának szükségképen meg kell előzni a szláv kérdés megoldását, „mert ugymond — ha Ausztria elenyészett Konstantinápoly magától Oroszország kezei közé jut; mindenesetre Oroszország minden akadály nélkül támadhatja azt meg, mit ha most lenne, azonnal nyomában volna Ausztria, s ismét felélesztené a lengyel és lithván forradalmat. Az orosz hadseregnek kötelessége, készen állani minden eshetőségre, s az orosz politicusoknak népszerűvé tenni eszméjét a csárok főnöksége alatt álló panszláv confederatió-nak, mely a csendes tengertől a Visztula- és Dunáig, a közép- és fekete tengertől az északi sarkig terjed.“

Ezek az „uralkodó eszmék“ Oroszországban, ezek az orosz nemzet óhajtsái. Meglehet, hogy a kormány még e pillanatban nem óajtja a háborút; belétele az országnak még fejletlen, a hadsereg reorganizatiója s a déli vasúthálózat kiépítése még nincs befejezve. Minden arra mutat azonban, hogy a döntő harc nem marad el. Törökország annexioja mindig fő célja lesz a moszkovita politikának, s a kísérlet annak keresztülvitelére meg is tétetik, mihielyt — mint Fuad pasa politikai végrendeletében mondja — „a szlávok közt is támad egy Cavour vagy Bismarck...“ S Karamsinnek is igaza van, midőn azt mondja, hogy „reszkessen Európa, ha egyszer Stambul Oroszország kezeibe kerül!“

KÜLFÖLD

Kolozsvártt, april 9.

(S.) Alliance-kovácsolása: ezt szokta tenni a politikai napisajtó, mikor a politikai élet olyan nyugalmas, olyan csendes, hogy abból nemigen merithetni anyagot, melyet föl lehetne dolgozni. Most is tehát, mikor meglehetősen szélesed uralkodik Európában, nem esoda, hogy minden két hétben merülnek fel a legkalandosabb hírek a coalitiokról, allianceokról, melyeket ez vagy amaz állam a másikkal kötött.

Közelebből ilyen combinatio volt, az mely szerint Orosz Porosz- és Olaszország szövetséget kötnének, sőt már a tárgyalások is folynának e tárgyban. Ismételtén tárgyalta és tárgyalja még most is az egész európai sajtó e hírt, melynek azonban ugy látszik, nemigen sok pozitív alapja volt. A „Birzevija Vjedemosté“, egyike a legtekintélyes orosz közlönyöknek, mely a szent-pétervári kormánykörökhöz is közel áll, a napokban ismét egy hosszabb cikkben foglalkozott e háromszoros szövetség kérdésével.

E cikkből, némileg, — mint esztitók — a pétervári kabinet erre vonatkozó nézeteit tükrözi vissza, érdekesnek tartjuk a következőt közölni:

„Orosz- és Poroszország közötti szövetség, a mint már kimutattuk, nagyon előnyös volna jelenleg Oroszországra nézve, de csak úgy, ha szomszédjával egyenlő hasznót fog huzni belőle. Mások ellenben azt hiszik, hogy Germania és Poroszország között nem sokára kitör a háború s hogy az utóbb nevezett hatalom Kurlandban a porosz hatalmáról megerősített tábor készül alakítani.“

Ha az eddig elősorolt eljárások nem adnak kedvező eredményt, azon esetben alkalmaztatik a felszívási eljárás (Entleura), a mely minden eljárás között az illatszerészre nézve a legnevezetesebb, mert a legkellemesebb illatu kivonatokat adja.

Némely virágok illata oly illó és subtil, hogy az előbbeni eljárásoknál alkalmazott melege által kiüzve elvesznének, míg ellenben a hideg uton történő enfleuragénál az illat egészen változatlanul nyeretik. Ezen eljárásnál a virágok 2 láb hosszú és 3 láb széles üveg-táblákra rakatnak, mely üvegtáblák 1/4 hüvelyknyi vastagságban tisztított zsirral vannak bekenve, ezen zsirban hagyatnak 2—3 napig, azután új virágokkal cseréltetnek ki, mindaddig míg a zsiradéka elégséges illatanyag szivódott fel. Az említett eljárásokon kívül létezik kevésbé s többé előnyös és használt módok az illat anyagok elkülönítésére, melyek közt megemlítendő dr. Milon eljárása, melynél aether v. kén-széneny (Schwefel Kohlenstoff) dr. Hirzelé, melynél petroleum és aether, és Piver-é, melynél aether és chloroform segélyvel vonatnak ki az illó olajok.

Az eljárások mélyebb ösmertetésébe nem bocsátkozva, megjegyzendőnek tartom, hogy mindazok közt, melyek elősoroltattak, az átpárolgatás a leggyakoribb.

Ezek után legyen szabad a növényország nevezetesebb illatait, illetőleg illatanyagait röviden elszámlálnom; ezek közt legnevezetesebbek:

Ezen hír — a táborra vonatkozólag meglehet, igen alapos, de ez nem fog Poroszország ellen tüntetést jelenteni; mert Oroszország bárkivel is keveredjék háborúba, a maga seregeit nyugati határszéleinél kénytelen lesz összpontosítani: igen természetes tehát, ha ezen határokat megerősíti. Más részről nem kell fejtenünk, hogy viszonyaink Poroszországhoz, bármily jók legyenek is most, megváltozhatnak. A barátság és ellenségeskedés nemcsak a magán emberek, hanem az államok közt is nem ritkán cserélk fel egymást.“

„A nyugati Európa, a francziák és alkotmányos osztrákok óhajthatnak egy orosz-német háborút, de ezen két hatalom alig fog nekik ily örömet szolgáltatni.“

„Mi azonban, folytatja a cikkíró, inkább hisszük, hogy Olasz-, Porosz és Oroszország között szövetség létesült, vagy hogy legalább ezen szövetség megkötéséről jelenleg tárgyalások folynak, ezt annál nagyobb hajlandósággal hisszük, mert ezen hármass szövetség nem igen tetszik a francziáknak. Gambetta már kijelentette, hogy Franciaország ily szövetségeket el nem tűrhet. De mit tehet ez? Ha ezen nemzetiségi eszme alapján létesül, ha őszinte, mind a három hatalomra nézve egyaránt előnyös leend, akkor nincs Európában erő, mely azt fölbontná, vagy annak ellentáthatna. Egyébiránt a Posen főhercegséggel adandó kárpótlást az orosz lap most is köszönettel visszatartja s absurdumnak találja azon állítást, mintha az orosz kormány azon célból lépne a szövetségbe, hogy Bismarck megengedje neki, a balti tartományok oroszítását. Oroszország, ugymond nem szorul Bismarck engedelmére, mert az államférfival az önálló pétervári kabinet az orosz belügyeket illetőleg a hatalmat meg nem osztotta. A pétevári kormány a balti tartományokba hivatalos nyelvül az orosz s mindazon reformokat akarja behozni, a melyek már a többi Oroszországban életbeléptettek, azt pedig minden idegen beavatkozás és engedelem nélkül t-heti. Szabadon épen ugy mint annak idejében Poroszország is a hivatalos nyelvet Posenben meghonosította.“

4-ik közlemény

a Kolozsvártt felállítandó árvaházra történt adakozásokról.

Haller Rezsóné és Klein Frigyesné ivén a belmonostori tizedben.

500 frt. alapítványt tett Kiss Sándor.

Összeg 500 frt.

100 frttal alapítók.

Dr. Brandt József, gr. Lázár Miklósné, gr. Teleki Jánosné, br. Vesselenyi Ferencné, Csapó Sándor.

Összeg 500 frt.

Részvényesek 2 fr. évi díjjal.

Gr. Schweinitz Gyuláné 2 részvény, gróf. Beldi Gergelyné 3 részv. Vikol Andrásné 1 rv. Vikol Gergelyné 1 részv, mltgs. Bartsai Albertné 2 részv. Züllich Istvánné 2 részv. ifj. Bodor Pál 2 részv. Gebhardt Pálné 1 részv. L. Reichberg 1 részv. Lázár István 2 részvény Himmelstein Mór 2 részv. Mosel Antalné 1

az acacia, ananás, anis, benzoe, bergamott, keserű mandula, calmus, campfor, cascarilla, cedrus, citrom különböző részeivel, borostyán, foeniculum, fahaj, geranium, hedioma, heliotrop, hovenia, jaszmin, izsop, tonquilla, kömény, lavandula, levkoje, lilak, lilia, magnolia, majorán, mecca balsam, melissa, mentha különféle fajtái, muscata, myrha, myrtha, orange, palma, patchuli, peru balsam, ruta, rezeda, rózsa, rózsafa, salvia, santalsassafras, spiorea, storax, thimian, tulu balsam, tömény, vanillia, viola, verbene, vetivér, volkameria, sat. Nagyon sajnálom, hogy egy értékezés szűk keretébe nem foglalhatóam be minden egyesnek ösmertetését, mert bármennyire is érdekes volna, a t. hallgatóság türelmével visszaélnék.

II. Az állati illatanyagok.

A mint előre bocsátottam, igen csekély az állatországból nyert illatanyagok száma, mely voltaképpen három fő személyesítőből áll, ezek ugyanis: az ambra, moschus és cibeeth, ezeken kívül a castoreum és hyraceum említendő meg, melyek elseje nagy ára miatt ritkán, utóbbi pedig épen nem nyer az illatszerészethen feldolgozást. Így tehát az állati illatanyagok csak e három jelentékeny képviselőjére fordítjuk figyelmünket.

1) Az ambra a tengeren uszva található Sumatra és Madagascár szigeteiken, valamint a dél-amerikai partokon, China és Japánban és sok más tengerpartokon; az

részv. dr. Kolozsvári Sándorné 1 részv. Murát Mártonné 1 részv. Haupt Frigyes 2 részvény, Rettingerné 1 részv. Fang Istvánné 1 részv. Bodor Lászlóné 1 részv. Lugosi József 1 rész. L. Bányai Emma 1 részv. Duba Tivadar 1 részv. br. Zessner 1 részv. Bartha Pauline 1 részvény.

Évi összeg 66 frt.

Ajándékok.

Gr. Pécsi Manó 3 nmltsa 200 fr. mlt. Keserü Mózes 20 fr. mlt. Lőnhárdt Ferencz 15 fr. J. Stulbach 5 fr. dr. Kolozsvári Sándorné 1 fr. Piger József 1 fr. Fráttáné 50 kr. Szabó Róza 1 fr. mlt. Pagetné 2 fr. Dobál Antal egy Napoleon arany, Offner József 2 fr. mltgs. Horváth Borbára 2 fr. Binder Károly 2 fr. Bedekovics Ottília 50 kr. Ujvári cz. Györgyné 1 frt.

Összeg 254 fr. és 1 Napoleon arany.

Fogadják a nemes szívű adakozók a jó ügy nevénél hála köszönetünket.

Kolozsvártt 1872 april. 8-kán.

B. Bornemisza Ignáczné, elnök.

Szász Domokosné, titkár.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, ápril 9-én

— **Negyedéves t. előfizetőinket kérjük, hogy megrendeléseiket lapunkra — a legelőbb posta-utalványokkal — mielőbb sziveskedjenek megtenni, nehogy a példányok küldésében fenakadás vagy zavar történjék.**

— A király születésnapjára csolnokversenyeket rendeznek a szőke Duna hajjain, melyekre a külföldi csolnak egyletek is meghívattak. Serlegdíj cím alatt aranyokkal telt bilikomot kapnak a nyertesek, s ezen kívül még császár díj is lesz.

— A kir. igazságügyminiszter a gyulafehérvári e. f. kir. törvényszék területén bíróági végrehajtókká és pedig a törvényszék mellé: Sárdi Miklós volt városi közügyészt és Baranyai Károly volt megyei törvényszéki ülnököket; a gyulafehérvári járásbírók mellé: Hájós István volt megyei törvényszéki inokot és Balogh Károly volt városi törvényszéki ülnököket; a szászvárosi járásbírók mellé: Molnár József szék-tanácsi aljegyzőt; az algyógyi járásbírók mellé: Székely Károly szolgabírói segédet nevezte ki.

— A kir. igazságügyminiszter a marosvásárhelyi járásbírókhoz inokká: Nagy Gyula törvényszéki inokot nevezte ki.

— B. Apor Károly ministeri biztos vasárnap és hétfőn délelőtt a helybeli királyi törvényszéket, délután a fogdát és a járásbírók vizsgálatát meg; innen holnap indul Hunyadra, Székere, Kolozsra, a vizsgálatot ott is folytatandó

— A helybeli „Hilaria“ dalegylet tegnap közgyűlést tartott, melyen az egylet működését korlátozó s a haladást gátló némely alapszabályok részint eltörlése, részint módosítása által, mint halljuk, örömdetes lépéseket tett művészi céljának megvalósítására.

ambra tulajdonképpen mivolta, bárha terjedelmes művek irattak róla — ösmertelen, és róla a nézetek igen eltérők. Némely nagyon falánk halak gyomrában találattik, és állítólag betegség által átalakult epének tekintetik. A cetekhez tartozó busa szőkető v. hosszú fejű fizetér (Potwallfich), de különösen egészségtelen példányok gyomrában találattik nagyobb minőségben, miből kifolyólag, legvalószínűbb azon nézet, hogy a cetfélék választják el az ámbra. Nem annyira kellemes, hanem inkább tartós illatáért nyer alkalmazást, zsíros viasz-szerű tömegekben jó elő a kereskedésben és szürkés színe után nyert ambra grisea elnevezést.

2) A moschus, magyarul pézma, ki valóan átható és kiüzhetlen erős szaga által ösmert gyógy- és illatszert, a Moschus-Moschiferus hasán a köldök és a him részét közt elhelyezett zacskókban foglaltatik. Ezen értékes anyagot szolgáltató kis állatoeska India, Thibet és China hegyein az örökös hóvonal határán honos, s talán nagyon csendesen élhetne magányában, ha nem ajándékozta volna meg a teremő ezen híres illatszerrel, azonban így jelentékeny forrása lévén a lakosok jóvedelmének, örökös üldöztetésben tölti ezek miatt gyakran igen is rövid életét.

(Folyt. köv.)

A „KELET“ TÁRGZÁJA.

Az illatszerekről.

Az erdélyi muzeumegylet ig. választmányának f. é. márius 2-án tartott tudományos ülésén felolvasta

ifj. Hintz György, vegytudor.

(Folytatás.)

A sajtóolási eljárás csak ott alkalmazható, hol csak illat anyagot (illó olajat) tartalmazó yers anyag dolgoztatik fel, mint például a narancs, citrom és hasonlóknál.

Az átpárolás e célra készült gőzkészletekben történik, melyekben meleg vízgőzzel vonatnak ki az illó olajok, hűtő csöveken keresztül vezetve megsűrítettnek (condensáltatnak) és külön válvá a vizes résztől az ugynevezett Florentini palackokban választatnak el; az így nyert termény rectificatió utján tisztittatik meg a mi ismételt átpárolgás által eszközöltetik. Ez a legtöbb illatos illó olaj készítésénél alkalmazott eljárás.

Az áztatásnál a nyers anyag zsir vagy olajban pállittatik, ily módon nyeretnek az ugynevezett Huiles antiques, a rózsa, rezeda, és ibolya olaj.

— A közoktatásiügyi miniszter követ-kező, a nevelésügy javára történt adományozásokért és gyámolításokért mond köszönetet: Gelsei Gutman Henrik ír. kerületi elnök a Nagy-Kanizán felállítandó polgári iskola felszerelésére 2000 forintot, — Talián Ede legrádi róm. kath. plébános és zágrábi címzetes kanonok ugyanezen iskola javára 1000 forintot ajánlott fel. Gr. Waldstein János vespérme-gyei csösz puszáján saját költségén egy iskolának felállítását határozta el. Gr. Wallis Gyula a dóbróntei r. k. tanítói állomást tetemesen javította, a tanodát felszerelte és faiskolai helyiséggel ajándékozta meg. Gr. Eszterházy Pál az ugodi, csöti, pápa-teszéri r. kath. felekezeti iskolákat épület-anyagok kiszolgáltatásával segí-té; a somhegyi és iparkuti telepítvényeseknek pedig szintén épületi anyagokat és iskolai helye-keket ajándékozott. Gr. Somogyi János a lovász-patonai r. k. iskola átalakításához nagymérvű kegyadományjal járult.

— Berenczezy László, mint nekünk Maros-Vásárhelyről írják, a szállása elé gyüle-kezett csöcselékhez, — midőn tőle „az áruló Görgei” hollétét tudakozták, „hogy darabokra aprítsák” — ily forma beszédet tartott: „Jó-helyt vitézkedtek! Láttam 48-ban minő vité-zek vagytok, midőn Gedeon ágyai az akasztófa-dombon megszólaltak, ti voltatok az első, a kik nyakra-főre megfutamatodtatok; akkor mu-tattatok volna vitézséget, nem most egy véd-telennel szemben!” S az egykori híres nép-szónok csakugyan célt ért, mert a felporozott tömeg szívenkeze oszlott szét.

— Dr. Pávai Elek ur, lapunk tárczá-jában megjelent polemikus cikkében, gyanu-sításra magyarázható szavakban nyilatkozott egy városilag régebben kiküldött vegyelemző bizottság felől. Brassai Sámuel a cikkre adott válaszában fölhevítá Dr. Pávait, hogy állítását bebizonyítsa 14 nap alatt, különben ama bi-zottság bepereli, gyanúsítására. Dr. Pávai fe-lelt is már jó ideje, mind Brassai Sámuel-nek, mind ama bizottság ügyében, mind pedig Herbach Ferencz urnak, ki szintén megjegyzé-seket tett vala dr. Pávai megjelent cikkére. Miután azonban a válaszok ketteje oly kimé-letlen hangon van tartva, hogy sem olvasóink, sem Brassai Sámuel iránt táplált tiszteletünk meg nem engedé azok közreadását: magánaton értesítők dr. Pávait, hogy lapunk saját fele-lősségünk alatt megjelenő részében csak a Herbach urnak adott válasza jelenhetik meg, a más kettőt pedig nyílttérbe utasítók. Dr. Pá-vai erre azt az alternatívát állítja föl, hogy vagy mindhárom választ adjuk ki, vagy egyi-keket sem. Mi tehát mindhármat félre tesszük, s itt csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy dr. Pávai ama bizottság ellen emelt vádját úgy értelmezi, hogy ő egyedül Brassait vélte ama bizottságnak, s miután dr. P. hite sze-rint Brassai semmit sem ért a chemiához, a város bizonyosan károsodott a B. által vég-rehajtott vegyelemzés folytán, hanem ha szak-emberek felülvizsgálták Brassai munkáját. (Szerk.)

— A keleti vasút társaság kolozsi vo-nalán a vasuti munkálatok lankadatlan kitar-tással, s időnként ujjal erővel folynak. Mult vasárnap is 400 magyarországi munkás érke-zett a kolozsi pálya téglagyáraihoz.

— A Neue Freie Presse szerkesz-tősége adakozásra szólítja föl a lajthántuli né-meteket, a bánáti vízkárosultak javára, mi-után „a magyar oppositio beszéd-dühe” lehetlen-né teszi kormányunk jó szándokának keresztül-vitelét, hogy az államnak megterhelhetése nél-kül kiépíthető alvidéki vasutak törvényhozási-lag megszavaztatván, a megindított munkák által inségre jutottak számára. A nevezett lap többi társait is adakozás-gyűjtésre szólítja föl.

— A riersdorfi vasuti ör mult hó vé-gén egy vonatot nagy szerencsétlenségtől óvott meg, lélekjelenléte által. A train már közele-dett, midőn az ör észrevév, hogy a sínekre ismeretlen tettesek, egész halom követ rak-tak. Jelt adott, de a vonat nem vevé észre s egy-re haladt előbb. Ekkor az ör lánykáját egy égő lámpával fölmászta egy távirda-poznára, mit a vonatvezető észre is vett s még idején meg-birta állítani a majdnem veszébe rohant vo-natot. Az ör 100 frt jutalmat kapott a fel-ügyelőségétől.

— A ballet vége. Taglioni Mária, az egykor világhírű tánczosnő, a párisi mozgal-mas állapotok következtében Londonba készül költözni, hol tánczórákat fog adni.

— Márkus József, Nagyváradon, előfi-zetést hirdet 1 forinttal „Fekete betűk, setét tartalommal” című beszély-gyűjteményére. A kiadó, Pauker D. könyvtáros Nagyváradon, sa-lon könyvet vél e műben a közönség asztalára tehetni.

— Feuerbach Anselm Rómában, kö-zelébb egy amazon ütközetet tárgyzó fest-ményt végzett be, melyről a műtészek elra-gadtatással beszélnek. Rafael Constantin csa-tája óta ily kitűnő csataképet művész ecsetje még nem alkotott — írják róla.

— Szemle a vérmezőn. E hó 13-án délután három órakor Buda mellett igen érde-

kes katonai szemle lesz a vérmezőn. Rudolf koronaherceg fog ugyanis először szemlét tar-tani a helyőrség fölött. Az ünnepélyességgel zeneszóval kísért szemlén a király, József fő-herceg s a király testvérei, a főhercegek is je-len lesznek.

— Az „internationale” Bukarestben fészket rakott. Tagjai száma naponként emel-kedik, nagy erélyt fejt ki, már tartott két tit-kos ülést, központi bizottságot állított, a lon-donival összeköttetésbe tette, Galacz, Ploest és Botosány városokba ügynököket küldött s mind ezt tette egy porosz német. Ezt írja a bukure-s-ti „Informatiunile”.

— Prágában magyar divat van. A leg-előkelőbb hölgyek zsinoros mentéket visel-nek, s e divat egyre általánosabb lesz. Külön-ben a mentéket nem mint magyar ruhát, ha-nem mint cseh nemzeti öltönyt hordják. Bécs-ben tettek ezekért megrendeléseket, de ott a zsinoros munkához nem értvén, a megbízottak pesti mesterekhez fordultak. Itt aztán szép csi-nos magyar női mentéket készítettek. Alter és Kiss pesti kirakatában pár nap előtt négy ily fehér öltöny darab volt kiállítva, gazdag ezüst zsinorizzal. Nagyon sokan nézték, s általános volt a vélemény, hogy az udvar számára ké-szültek. Azonban ezeket is Prágába küldték, hol a menték nagyon tetszenek.

— A török szultán udvarának egész ka-tonai személynézetével e hó 15-én indul Floren-czen és Marseillen át Párisba, honnan néhány heti időzés után Bécsen és Pesten keresztül fog visszatérni Stambulba.

— Az egyházi javak t a káptalanok egy más után adják bérbe külföldi vállalkozóknak a magyar bérlo osztály nagy gyöngítésére. Nem régiben az egri káptalan adta bérbe a 40,000 holdas margitai pusztát, most pedig az egri káptalan összes birtokára nézve gr. Forgách Agoston nagy prépost alkudozik többféle kül-földi bankkal. Több hazafiságot várhatnánk fő-papjainktól.

— Párisban most zárták be a Procop-kávéházat, mely egykor gyűlhelye volt a 18-ik évszázad leghíresebb embereinek. Ott találkoztak naponta Rousseauék, Voltair, d'Alambert, Con-dorces, Diderot, Chamfort, szóval mindazok, kik akkor irodalommal foglalkoztak. Marmon-tel is rendes látogató volt s elképzelhető, hogy nem a legistenesebb beszédek folytak e helyi-ségben. A policzia folyton ott szaglálódott e társaság körül, mely ennek következtében kül-lön nyelvet alkotott magának, a szaglások kijátszására. E nyelven a lélek „Margot”, a vallás „Favotte”, a szabadság „Franneten”, az isten „Léti ur” volt. A spicli hallván egy-szer, hogy erről a „Léti urról” nem igen di-csérőleg emlékezik a társaság, tudakozódott Marmonteltől, hogy ki legyen ez az ur, ki oly hitványul viseli magát s kire M-nek annyi panasza van. „Ez az ur, válaszolt M., olyan egy ember, ki mindent lát, mindent hall, szó-val: egy rendőrke.” Az egész vendégse-reg hangos hahotában tört ki e válaszra, a rendőrke pedig szívenkeze ódalgott tovább.

— Holland függetlenségének háromzása-dos évfordulóját f. hó 1-én nagyszerűen ünne-pelte meg, az egész ország egy nagy örvendő községhez hasonlított; a városok s falvak épü-letein zászlók lengettek s körmenetek, diszru-hás katonai zenekarok járták be a minden felé kivilágított utcákat. Az ultramontanok pedig, kik kezdetől fogva ellenséges szemmel nézték ez ünnepélyt, az idén sem mulasztották el za-vargásokat rendezni; így Bís le Duc városban sárral dobálták hallgatag Vilmosnak egy könyv-kereskedő kirakatában észrevett mellészobrá-t s hasonló kihágások más városokban is követet-tek el.

— A távirda feltalálójának Morze Sá-muelnek halálát jelenti egy new-yorki sürgöny. Morze 1791 április 27-én született Charlestown-ban Massachusetts államban. Apja lelkész volt. Morze a festészetre szánta magát s 1811-ben a londoni akadémián tanult, hol a haldokló Herkules című festménye 1813-ban nagy fel-tűnést okozott. Londonból visszatérve az egye-sült államokba Dél Carolinában telepedett meg, később New-Yorkba ment s itt egy művészi együletet alapított. 1829—32-ben beutazta Olasz-, Francia- és Angolországot. Ezen utazásából visszatérve jött a Párisban megkísérletett electro-magnetikus kísérletek után a gondolatra, hogy ez erőt táviró összeköttetésben alkalmazza. Az első electro magnetikus táviró 1844-ben alkal-maztatott az Egyesült államokban: Washing-ton és Baltimore közt s most már sodronyai az egész földet behálózzák. Ausztia-Porosz-, Szász-Bajorország és Württemberg 1851-ben a bécsi congressuson fogadták el a Morzeféle tá-víró. Morzének életében emeltek emlékkövet a new-yorki Central parkban: Humboldt és Schiller szobrai mellett.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, április. 9. 10 ó. 40 p. d. e.
Erkezett: 9. 11 óra 50 perc d. e. —

Gizella főherceggasszony vásáranp este Budán eljegyeztetett Leopold ba-jor herceggel, királynéknak unokatestvé-

rével, ki pár hét óta Budán van. Ez esemény kül- és belföldön nagy feltű-nést kelt.

Az országgyűlés 16-án berekesz-tetik királyi trónbeszéddel, ünnepélye-sen; a küldiplo matia is képviselve lesz; a trónbeszéd már kész.

Királyunk állítólag az alvidéken körutat teend; 24-én a torontálmegyei zsilipek alapkövét leteendi s az árvízsu-jtotta vidékeket megnézi.

A választási mozgalom az egész országban nagy; mindenfelől bizalmi nyilatkozatok jönnek pártunkhoz.

Bismarck tegnap a német parla-mentet trónbeszéddel megnyitotta.

KÖZGAZDASÁG.

Az erdélyi kereskedelmi- és hitelbank, második közgyűlése.

(Folytatás.)

Két körülményt kívánunk még e rákosi üzletünket illető, a tisztelt közgyűlés tudomására hozni. —

Egyik a mutatkozott tiszta nyereség ki-számításának módzata.

Midőn ugyanis 1870-ik évi mérlegszám-lánkban Alsó-Rákos értékét 162019 frt 71 kr. megszerzési árral jelöltük meg, egyszersmind ez összeg a meglevő vagyon egyes részeinek becsértékül aránylagosan felosztott úgy, hogy a létező szántók és kaszálók, erdők, belső tel-kek, gazdasági felszerelés, koresma-régale, ma-lom, volt urbéresek után nyerendő kárpótlások stb. külön-külön becsértékben jelölve meg, együttesen képviselték a kimutatott 162019 frt 71 kr. értéket.

Az 1871-ik év folytán két nagyobb mérvű eladás tárgyait 22200 frt becsértékben felvett értékek képezték s így a megmaradott rész jelenleg 139819 frt 71 kr. értéket képi-sel s mint biztassák a tisztelt közgyűlés abból, hogy az ugyanazon becsalappon 22200 frtban felvett tárgyakon a kimutatott, jelentékeny tiszta nye-reményt értük el, meggyőződni, hogy a jelen-leg meglevő részek becsértéke is nem csak hogy nem tulzott, de a jövőre is a legszebb reményekkel biztató, a minthogy az két, már szerződésileg megkötött, de a mult év folytán még le nem bonyolított üzlet által ismételtelen bebizonyítva van, mely üzleteknek jelentékeny tiszta nyeresége a jelen év nyereségének nevelésére szolgál.

Második körülmény, mit még felemlíteni kívánunk az, hogy a folyó évben báró Szent-kereszt Zsigmond volt üzlettársunkat igényei-re nézve teljesen kielégítvén, tőle megváltunk s jelenleg az alsórákosi uradalom kizárólagos tulajdonosai vagyunk.

Egyéb vásárlási üzleteink közt említést érdemel még az hogy a mult év folytán egy általunk alapított társulat részére a marosluda-si indóház mellett 200 hold területet vásároltunk meg oly czéllal, hogy ott egy telepet alapítsunk. A felosztási tervet a részvénye-sek közgyűlése által már megállapítottat s ki-váló gond van fordítva az áru- és rak-térek kényelmes s a nevedő kereskedelmi forga-lomnak megfelelő fekvésére és terjedelmére. Ajánljuk tisztelt részvényeseinknek e vállala-tot becses figyelmébe, — mely eltekintve attól, hogy intézetünknek már alapításában szép hasznót hajtott s jövőre is jelentékeny tiszta nyeresémet biztosít — azon vidék ke-reskedelme és iparának emelésére kiváló mérv-ben hivatva van.

Kamatforgalmunkat illetőleg szolgáljon tudásul, hogy az 1871-dik évben összes ka-matbevételünk volt 82493 frt 35 kr. kiadásunk 52693 frt 52 1/2 kr. mely forgalom az előző évihez mérve 135% emelkedést mutat és így annak 1/3 részével több mint kétszerese.

Költségeink a leírásokkal együtt 11714 frt 35 kr. lal terheltek üzletünket, de nem mu-laszthatjuk itt el annak felemlítését, hogy költségeinknek az alsórákosi uradalomra arány-lagosan eső része ez összegben belefoglalva nincs s az már, az ott kimutatott tiszta nye-reségből leszámított.

Ez üzleti jelentésünkben kitűnik, tisztelt köz-gyűlés, hogy ez elmúlt 1871-ik év forgalma s általában üzleti működésünk, alig remélt lendü-leket nyert s tekintve a nyereségi és vesztesé-gi számlában kimutatott 69344 frt 97 1/2 kr. tiszta nyeresémet, eredményében is minden vá-rakozást felülmúlt.

Üzleti összeköttetéseinket illetőleg a pes-ti és bécsi piacon már előbb fölallott egybe-köttetéseink jelentékeny terjedelmet nyertek, erdélyi társintézetek közül pedig névszerint a helyi, a megyesi és a szászrégeni takarékpénztárak léptünk szorosabb üzleti viszony-ba s különösen kiemelni kívánjuk a helyi ta-karékpénztárt, mely közös érdekeinket kellőle

fogva fel, pirczunk kereske delmi viszonyainak emelésére, velünk egyetér tőleg, kedvező be-folyást gyakorolt.

A kimutatott 69344 frt 91 1/2 kr tiszta nyereség felosztása-ra nézve bátrak vagyunk a tisztelt közgyűlés elé kö-velkező ajánlatot terjeszteni. Ebből alapszabályaink 53 ik § a értelmében min-denekelőtt alaptőkének 50-%-a, vagyis 10000 frt — kr. a befizetett részvénytőke kamataul a részvényesek számára elválasztandó, az

így fönmaradott 59344 frt 97 1/2 kr nyereségnek 10%-a 5934 frt 49 kr. vagyis átteendő a tartalékalap gya-rapítására, 10%-a pedig 5934 frt 49 kr vagyis

a választmány összes tag-jainak díjazására fordítandó melyszerint 11868 frt 98 kr

levonása után fönmarad még 47475 frt 99 1/2 kr.

Ebből ajánljuk a tisztelt közgyűlésnek, hogy alaptő-kénktovábbi 10%-a, vagyis 20000 frt — kr

a részvényeseknek felül osztalékul kiosztassék, a fönmaradó 27475 frt 99 1/2 kr-ból a tartalékalapnak 20000 forintra kiegészítése végett, e czélra 11716 frt 19 kr. fordíttassék 1386 frt 89 kr.

pedig a hivatalnoki nyug-díj alaphoz csatoltassék, mely két összegnek együt-tesen 13103 frt 08 kr.

ral levonása után 14372 frt 91 1/2 kr.

marad fön további rendel-kezésre. Ebből ajánljuk a tisztelt közgyűlésnek, hogy 10000 frt — kr.

az 1872 ik év nyereségi számla javára átvitessék s az így fönmaradó 4372 frt 91 1/2 kr-ból érdemes hivatalnoka-inknak 2845 frt — krt

jutalmazásul kiosztván, a végleg rendelkezésre ma-radó 1527 frt 91 1/2 krt

az alsórákosi uradalom területén felfedezett kőszénbányák kutatási költségeinek részben te-dezésére ajánljuk fordíttatni.

A főnebbiek szerint, tisztelt közgyűlés 5% kamatban 10000 forint 10% felülös-alékban 20000 „

összesen 30000 forint levén a részvényesek között kiosztandó, a ki-bocsátott 2500 drb részvény mindenikére 1871 ik osztalékul 12 o. é. frt esik, mi is 80 o. é. frt befizetés után évi 15% nak felel meg.

(Vége köv.)

Távíratok tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Április 6 án 5% Metalliques 100 fr 63.90
Kamat —. —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt 70 —. 1860. Kölcsön 101.75. Bankrészvény 833 — Hitelintézeti részvények 337.50.
London 10 ft. st. 110.25. Ezüst 108.15.
Cs. kir. arany 5.28. Napoleondor 8.82.

Urbéri kötvények: Magyarországi 82.25.
Temesi 79.50. Erdélyi 78. —. Horváthországi —. —.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyílttér*)

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. január 1-től:

Kolozsvárról Szamosujvár Deésre min-dennap reggeli 8 órakor. Deésről Szamosujvár Kolozsvárra, mindennap délutáni 1 órakor. 1 személyi ára 30 font szabad podgyással Sza-mosujvárig 2 frt 40 kr. Deásig 3 frt 20 kr. — Kolozsvárról Torda és Felvinczre naponta kétszer reggeli 7 óra és délutáni 4 órakor. Egy személyi ára Tordáig 2 frt. Felvinczig első és közelső Coupe 4 frt, hátulsó coupe 3 frt 50 kr. 30 font szabad podgyással. Felvincz-ről Torda és Kolozsvárra mindennap kétszer reggeli 5 óra és délutáni 6 órakor; a Kolozs-vár és Felvincz közötti naponta gyorskocsi menetek mindig a vonatok indulására érke-znek oda, és megérkezésük után jönnek Ko-lozsvárra.

*) E rovat alatt közlőttekért csupán a sajtóható-ság irányában vállalt felelősséget a szerk.

HIVATALOS.

Sz. 1168. 1872.

tisz.

(137)

(1—3)

Pályázat.

Tordamegye alsó-kerületében a választás útján bétöltendő állatorvosi állomás üresedésbe jöven, felhívom mindazokat, a kik ez állomásra pályázni kívánnak, hogy kellőleg felszerelt folyamodásaikat **folyó év április 24-ig** az alispáni hivatalhoz adják be. Ezen állomással, a megye által 300 frt., Tordavárossa által fizetendő 50 frt. rendes évi fizetés van összekötve. A megválasztott köteles Tordán lakni.

Tordamegye alispánjától.

Tordán, 1872, április 8-dikán.

288. 1872.

(135)

(2—2)

Hirdetmény.

Dobokamegyébe Nagy-Rákos helysége határán la **kornu** nevű nemes birtokos osztatlan erdő folyó 1872-ik év április 21-dik napján d. e. 10 órakor, Rákoson a községi irodában nyilvános árveres útján szabadkézből örök áron el fog adatni.

A feltételek az Egregy-Almás-járási szolgabírói irodában megtekinthetők.

Hidalmáson, 1872, április 3-kán.

HATFALUDI SIMON,
szolgabíró.

NEM HIVATALOS.

(136) **Eladó ház.** (1—3)

A nagypiac és bel-tordautca szegletén fekvő 9-dik számú ház örök áron eladó. Értekezhetni ugyanott az emeletben.

(114) **CEMENT!!!** (7—10)

kufsteini!!!

Egy mázsa 2 frt 55 kr.
Húsz mázsán alól nem adatik.

Karvázy Gyula.

Moll Seidlitz-porai.

E porok, rendkívül s a legkülönfélébb esetekben helynyult hatásuk következtében, minden eddig ismert házi gyógyszerek közt elvitázhatatlanul első helyet foglalnak el; s ezer meg ezer kezünkben levő hányalathozat a nagy császárág minden részéből részletezett kimutatást nyújt, hogy e porok rögzött szorulásban, emésztéshány és zabában (Sodbrannen), továbbá gőresükben, vesebajokban, inbajokban, szívdobogásban, izgult fejfájásban, vértulásokban, csúszos tagfájdalmakban, végre aszkórságra, hypochondriára való hajlamban, tartós hányásingerben sat. a legjobb sikerrel használtattak s a legtartósabb győgyeredményt mutatták fel.

Egy eredeti doboz ára használati utasítással együtt 1 frt o. é.

Francziapálinka és só.

Legbiztosabb orvos a szenvedő emberiség segélyére minden belső és külső gyuladásoknál, a legtöbb betegség, mindenféle sebzések, fej-, fül- és fogfájás, -égi bajok, nyiltsebek, rák, brand, szemgyulladás, bénulások és mindenféle sérülések sat. ellen.

Palaczkokban használati utasítással együtt 80 kr o. é.

Dorsch-gadóc- (csuka-) máj-olaj.

A legtisztább s leghathatóbb gyógyszer Bergenből Norvégiában, s nem kell összetéveszteni a mesterségesen tisztított máj-olajjal.

A valódi Dorsch-gadóc-máj-olaj legjobb sikerrel alkalmaztatik mell- és tüdőbajokban, görvlyben és rachitiben. Meggyógyítja a legidősebb csúsz- és köszvénybajokat valamint rögzött bőrkütféseket.

1 palaczk ára használati utasítással együtt 1 frt o. é.

Valódi minőségben kapható csupán

Kolozsvárt: **BINDER K.** (ezelőtt Ritter) gyógytárban, bel-monostorutca a Redoute során; továbbá **Wolf J.**, dr. **Hintz G.** és **Engel J.** gyógytárban valamint **Karvázy József** kereskedésben.

Dézen: Krémer Samuán.

Dévan: Lengyel Gergelynél.
Besztercén: Scholtész Arnoldnál.
Brassóban: Jekelius F. és Eremiás Döménél.
Maros-Vásárhelyt: Jeney Károly és Bucher Miksánál.
Nagy-Károlyban: Schöberlnél.
Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész-

nél és Sill Mihálynál.
Nagy-Váradon: Jánky Antal és Kiss Samuán.
Szegevárt: Teutsch J. B.-nél.
Szászseben: Binder F. gyógyész.
Szerdahelyt: Schimert F. gyógyész.
Zilahon: Harmath S. F.-nél.
(94) (6—52)

(133)

(5—6)

Eladó birtok.

A magyar-láposi uradalom, a hozzá tartozó Sztojkaí ferdővel szalad kézből eladó. Területe 2700 cat hold, a hozzá

zá tartozó közös legelő nélkül. A regalé és egyéb tiszta jövedelem 7300 frt.

Közelebbi felvilágosítás nyerhető, s a feltételek iránt értekezhetni a gr. Eszterházy család jószág-igazgatóságánál, Kolozsvárt, Knausz ház.

Legujabban megjelentek

és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

A rónák vésze.

Vázlatok a betyár életből.

Összefüggésben a szegedi bünkrónikával. Irta Tótvölgyi Titusz. Képekkel. Ára 1 frt 20 kr.

Kalmár és báró.

Freytag Gusztáv regénye.

Németből. Harmadik kiadás, 2 kötet ára 2 frt.

Az új szolgabírói hivatal kézikönyve.

Hivatkozva idevonatkozó törvényekre, miniszteri és megyehatósági szabályrendeletekre, számos irománypéldákkal és gyakorlati utasítással ellátva.

Megyei tisztviselők, ügyvédek, jegyzők és községi előjárók használatára.

Irta Gyürky Antal. Ára 2 frt.

A bogyar-gyümölcs tenyésztése,

mint egyik hasznos s leggyorsabban jövedelmező ága a kertgazdaszatnak, különös tekintettel a szőlő-lugos mívelésre.

Irta dr. Farkas Mihály. Ára 50 kr.

Gazdasszonyok könyve.

Utmutatás kezdő gazdasszonyok számára, a ház czélszerű berendezését s minden háztartási munkák helyes végezését illetőleg, a konyhában, éléstárban, pinczében, kertben sat. Irta Vörös Eszter. Ára 40 kr.

Orgona-tankönyv,

melyből önszorgalom útján a legrövidebb idő alatt az orgonázás szép művészetét legkönnyebben megtanulhatni.

Elméleti s gyakorlati számos utmutató példákkal ellátta és összeállította

Zágonyi György. Ára 1 frt 50 kr.

A szent-háromság eredetének és kifejlődésének története.

Egy bevezető értekezéssel az orthodoxiáról. Irta Simén Domokos.

Ára 1 frt.

És még is mozog a föld.

Regény, hat kötetben. Irta Jókai Mór. Ára 6 forint.

Törvényezikk és utasítás a bírósági végrehajtók számára.

Hivatalos kiadás. Ára 20 kr.

1871. évi törvényezikkek: az urbéri kapcsolatból fenmaradt jog- és birtokviszonyok rendezéséről. Az irtványokról.

Az arányosításról és tagosításról Erdélyben.

Ára 30 kr.

Az ujon szervezett királyi törvényszékek és járásbiroságok tiszti névsora.

Ára 40 kr.

A bírósági végrehajtó. Kézikönyv bírósági végrehajtók részére. Irománypéldákkal ellátva.

Szerzette Nagy Benő. Ára 60 kr.

Pénzügyi törvények és szabályok. I-ső füzet.

Házadó, jövedelemadó, személyes keresetiadó.

Ára 80 kr.

(134)

(2—3)

HUTFLESZ KÁROLY

váltó- és leszámítoló üzlete Kolozsvárt,

eddig üztetágit, u. m. magy. és osztr. állampapírok, sorsjegyek, arany-ezüst pénzek vásárlását, továbbá mindenféle nyeremények leszámítolását, **változatlanul fenntartván, ezentul mindenféle, a külföldre u. m. Anglia, Franciaország, Olaszország, Oroszország és a sweiczi államba szóló és az illető országok pénzneveiben teljesítendő fizetések közvetítését is elvállalja**, olyformán, hogy lefizettétvén nála az összeg az itteni pénzneben börzei árkelet szerint, erről meghatározott időre szóló ideiglenes nyugtát állít ki, s megérkezvén a fizetés helyéről a valósággal megtörtént fizetés tanusítása, az időközben netán változott börzei árkelet különbségét az ideiglenes nyugta tulajdonosával véglegesen kiegyenliti.

Ezen, az itteni üzletvilág nagy könnyebbségére szolgáló közvetítést csakis $\frac{1}{2}\%$ százalék provisio felszámítása mellett eszközli.

A pontos szolgáltatért eddigi üzleti jóhírneve kezkesedik.

Mindenféle sorsjegyek, egyszeri vagy részletfizetés mellett, nemkülönben igérvények, folyton kaphatók, tőzsei árkelet szerint.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.